

ВОЄННО-ДИПЛОМАТИЧНА АКАДЕМІЯ Імені Євгенія Березняка

Тема 8: Європейський вибір України в умовах агресивної політики РФ

Працівник ЗС України Куксенко В.С.

ЗАНЯТТЯ 1. УТВОРЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ І АКТИВІЗАЦІЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ЄВРОПІ.

Практичне заняття 9

Навчальні питання:

1. Етапи становлення, розвитку і розширення ЄС : критерії і процедури набуття членства.

2. Спільна зовнішня політика та політика безпеки ЄС. Реагування на дії РФ проти України.

***Самостійна робота.* Проаналізувати сучасний стан європейського курсу України. Розглянути Угоду про асоціацію України з ЄС.**

Навчальні цілі

- 1 Проаналізувати роль і місце ЄС в системі міжнародних міжурядових організацій
- 2 Розкрити роль і значення ЄС в системі міжнародної безпеки та формуванні і розгортанні інтеграційних процесів в Європі
- 3 Проаналізувати проблеми розширення ЄС, розглянути критерії і процедури набуття членства
- 4 Сприяти розвитку **інтелектуальних навичок геополітичного аналізу**, формуванню психологічної готовності до застосування отриманих знань у практичній діяльності для об'єктивної оцінки воєнно-політичної обстановки довкола України та у світі загалом

ЛІТЕРАТУРА

ОБОВ'ЯЗКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Аблазов І.В. Міжнародні відносини та міжнародне співробітництво [навчальний посібник]. / Аблазов І.В., Олешко О.А., Куксенко В.С. – К. : ВДА ім. Євгенія Березняка, 2021. – 68 с.
2. Аблазов І.В. Міжнародні відносини та зовнішня політика. Методичні рекомендації. Кол. авт. – К.РВК ВДА. 2011. – 36 с.
3. Закон України "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики" від 1 липня 2010 року № 2411-VI, // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, N 40 зі змінами від 23.12.2014 р.
4. Зленко А. Зовнішньополітична стратегія і дипломатія України. Підручник. – К.: ВПЦ "КУ", 2008.– 379 с.
5. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України. Підручник. – К.: Либідь, 2006.– 712 с.
6. Поточні розвідувально-інформаційні й інформаційно-технічні зведення ГУР МО України. – ДСК.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України "Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII.
2. Закон України «Про розвідку» // Указ Президента України від 17 вересня 2020 року № 912-IX.
3. Стратегія національної безпеки України у новій редакції, Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020.
4. Стратегія воєнної безпеки України "Воєнна безпека — всеохоплююча оборона", Указ Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021.
5. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України. Указ Президента України від 26 серпня 2021 року № 448/2021.
6. Наказ Міністерства оборони України від 23.07.2021 № 218 " Про здійснення міжнародного співробітництва МО України та ЗС України".

СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Інтеграція (від лат. Integratio – відновлення, об'єднання у ціле) в найзагальнішому сенсі означає „складання цілого із розрізнених елементів”:

- **стан** пов'язаності частин і функцій систем організму в ціле
- **процес**, який веде до такого стану.

Головний зміст інтеграції -

виникнення нової спільності, цілісного утворення із впорядкованими, органічними відносинами між елементами

Інтеграція

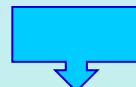
Дезінтеграція

Дезінтеграція - розпад, розчленування цілого на частини.

НАУКОВІ ШКОЛИ, ЯКІ ТЕОРЕТИЧНО ОБҐРУНТОВУЮТЬ СУТНІСТЬ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

- 1 **Федералізм** – об'єднання Європи на основі федеративного принципу, який передбачав підпорядкування національних та регіональних органів управління спільним наднаціональним структурам.
- 2 **Функціоналізм** – інтеграція має розвиватися спочатку в питаннях соціально-економічного і науково-технічного характеру, вирішення яких є актуальним для всіх держав і тому може виступати в якості об'єднувального елемента. Політичній інтеграції відводиться другорядна роль.
- 3 **Неофункціоналізм** – виходячи із теоретичних напрацювань функціоналізму, використав також деякі риси федералізму. Його представники віддавали перевагу економічній інтеграції, але при цьому визнавали необхідність політичної інтеграції для координації дій.

ТИПІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

<i>Критерії типізації</i>	<i>Типи організацій</i>
Членство держав	міждержавні (міжурядові) недержавні змішані
Географічне охоплення	регіональні глобальні (всесвітні) субрегіональні
Компетенція (функціональне охоплення, спрямованість)	універсальні (загальної компетенції) спеціальні (вузької компетенції)
Характер повноважень (юридичний статус)	міжнародні наднаціональні
Характер діяльності	регулювальні контрольні координаційно-інформаційні консультативні
Період функціонування	тимчасові постійні
Порядок вступу до організації	відкриті закриті

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

- 1 унікальна міжнародна міжурядова організація
- 2 27 країн-членів, 500 млн. населення, ВВП близько \$ 15 трлн.
- 3 простір з прозорими кордонами (Шенгенська угода)
- 4 єдина валюта (Євро)
- 5 високі стандарти
політичного,
соціально-економічного,
культурного,
науково-технічного,
екологічного,
військового розвитку
- 6 європейська солідарність (ст. 42).

ХРОНОЛОГІЯ ПРОЦЕСУ СТВОРЕННЯ ЄЕС І РЕАЛІЗАЦІЇ ЙОГО ПЕРВИННИХ ЦІЛЕЙ (ТРИ ОСНОВНІ ПОДІЇ)

1

18 квітня 1951 р. – підписання Бельгією, Німеччиною, Італією, Люксембургом, Нідерландами та Францією Паризького договору про створення Європейського співтовариства вугілля і сталі (ЄСВС);

2

23 березня 1957 р. – підписання країнами „європейської шістки” Римського Договору про створення ЄЕС та Договору про створення Євратому;

3

2 квітня 1965 р. – підписання Договору про злиття виконавчих органів ЄСВС, Євратому та ЄЕС. Договір набув чинності 1 липня 1967 року.

Реалізація положень Договору мала наслідком **створення єдиної системи інститутів**, що забезпечують розвиток європейської інтеграції (ЄК, РЄС-в, ЄП, Суд ЄС-в).

МЕТА СТВОРЕННЯ ЄЕС

Усунення внутрішніх торговельних бар'єрів усередині Співтовариства шляхом:

- а) створення зони вільної торгівлі ;
- б) створення митного союзу; (1968 р.)
- в) забезпечення вільного руху по території країн-учасниць співтовариства товарів, послуг, капіталу, робочої сили (формування спільного ринку у 1969 р.)).

Етапи економічної інтеграції:

1. Зона вільної торгівлі;
2. Митний союз;
3. Спільний ринок;
4. Економічний союз.

Логічним завершенням повної економічної інтеграції є формування політичного союзу.

Єдиний Європейський акт

набув чинності 1 липня 1987 року (підписано у лютому 1986 року)

Подальші цілі європейської інтеграції

- 1 створення до 1 січня 1993 року **єдиного внутрішнього ринку** і гармонізацію економічної політики та інституцій організації
- 2 запровадження **спільної політики в соціальній сфері**, в галузі науково-технологічного розвитку та охорони навколишнього середовища
- 3 поширення інтеграційного процесу на сферу **зовнішньої політики**
- 4 поставлено питання про **створення ЄС**, який повинен стати інститутом не тільки економічним, а й політичним

Маастрихтський договір

7 лютого 1992 року у Маастрихті було підписано Договір про Європейський Союз, який набув чинності 1 листопада 1993 року.

Маастрихтський Договір про утворення Європейського Союзу визначав так звані „три колони” Європейського Союзу:

1 „перша колона” – Європейські співтовариства: ЄСВС, Євратом, Європейське співтовариство (замість ЄЕС), при цьому Європейське співтовариство є серцевина і основний каркас всієї європейської інтеграції

2 „друга колона” – спільна зовнішня та безпекова політика (СЗБП)

3 „третя колона” – співробітництво у сферах юстиції та внутрішніх справ

СТРУКТУРА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

ОСНОВНІ ЦІЛІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

СФЕРИ ІНТЕГРАЦІЇ ТА РІВНІ	ЦІЛІ (ОСНОВНІ)
Економічна <i>Комунарний рівень</i>	<ul style="list-style-type: none"> - гармонійний і збалансований розвиток економіки; - досягнення високого рівня конкурентоспроможності та зближення економічних показників; - економічна інтеграція; - стійке та безінфляційне зростання.
Соціальна <i>Комунарний рівень</i>	<ul style="list-style-type: none"> - високий рівень зайнятості та соціальний захист; - рівноправність чоловіків та жінок; - захист та поліпшення стану навколишнього середовища; - підвищення життєвого рівня та якості життя; - соціальна інтеграція та солідарність.
Зовнішня політика та політика безпеки <i>Міжурядовий рівень</i>	<ul style="list-style-type: none"> - захист спільних цінностей, основних інтересів, незалежності і цілісності Союзу; - збереження миру та зміцнення міжнародної безпеки; - сприяння міжнародній співпраці; - розвиток демократії, гарантування прав і свобод людини.
Внутрішні справи та правосуддя <i>Міжурядовий рівень</i>	<ul style="list-style-type: none"> - гарантування усім громадянам країн-членів Союзу високого рівня безпеки у рамках забезпечення свободи та справедливості.

ОСНОВНІ ІНСТИТУТИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

- 1 **Європейська Рада** (глави держав та урядів країн-членів ЄС з 1974 р.)
- 2 **Європейський парламент** (консультативно-законодавчий орган, представляє інтереси громадян країн-членів)
- 3 **Рада Європейського Союзу** (законодавчий орган, представляє інтереси країн-членів, має дев'ять конфігурацій)
- 4 **Європейська Комісія** (виконавчий орган, представляє інтереси всього ЄС)
- 5 **Суд Європейських Співтовариств** (тлумачення законодавства ЄС, нагляд за дотриманням права державами-членами)

КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ СТРАТЕГІЇ РОЗШИРЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

1

Добровільність

2

Поступовість та поетапність

3

Індивідуальний та диференційований підхід

4

Вироблення критеріїв-показників

5

**Оптимальне поєднання загальних інтересів
Євросоюзу та окремих країн**

КОПЕНГАГЕНСЬКІ КРИТЕРІЇ ЧЛЕНСТВА В ЄС (1993 РІК)

<p>1</p> <p>Політичні критерії</p>	<p>Стабільність інститутів, що є гарантами демократії, верховенства права, прав людини і поваги та захисту прав меншин</p>
<p>2</p> <p>Економічний критерій</p>	<p>Існування діючої ринкової економіки, а також спроможність впоратися з конкретним тиском та ринковими силами в межах ЄС</p>
<p>3</p> <p>Критерій членства</p>	<p>Здатність взяти на себе обов`язки членства, включно з дотриманням цілей політичного, економічного та валютного союзу (31 розділ <i>acquis communautaire</i>)</p>
<p>EU</p> <p>Незалежний критерій</p>	<p>Спроможність ЄС абсорбувати нових членів, одночасно підтримуючи динаміку Європейської інтеграції...</p>

ЕТАПИ ПРОЦЕСУ ВСТУПУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

<p>1</p> <p>Консультативний етап</p>	<p>Охоплює дії кандидатів і Євросоюзу до подання країною – кандидатом заяви про вступ</p>
<p>2</p> <p>Оцінювальний етап</p>	<p>Охоплює час від подання заяви про вступ до початку переговорів про вступ між країною – претендентом і Євросоюзом</p>
<p>3</p> <p>Переговорний етап</p>	<p>Від початку і до завершення переговорів про вступ (приведення відповідно до європейських стандартів національних економіч., політич., правової і соц. систем)</p>
<p>4</p> <p>Ратифікаційний етап</p>	<p>Від підписання Угоди про вступ до її ратифікації всіма членами ЄС</p>
<p>5</p> <p>Імплементативний етап</p>	<p>Після завершення всіх ратифікаційних процедур д набуття Угодою чинності</p>

Етапи розширення Європейського Союзу

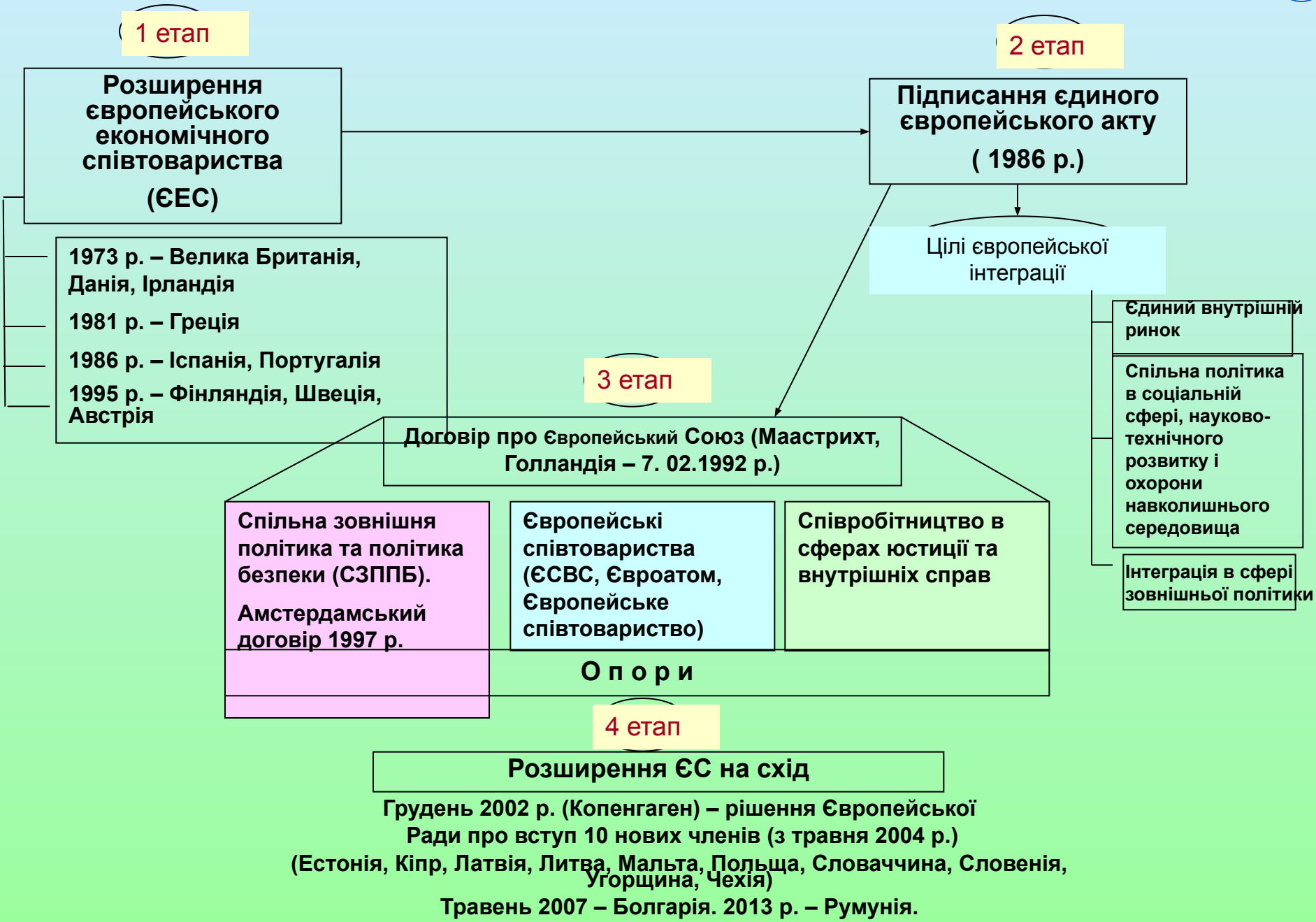
Євросоюз (роки)	Кількість країн	КРАЇНИ
1951	6	Бельгія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Франція, ФРН
1973	9	Великобританія, Данія, Ірландія
1981	10	Греція
1986	12	Іспанія, Португалія
1995	15	Австрія, Фінляндія, Швеція
2004	25	ПР, Угорщина, ЧР, СР, Словенія, Латвія, Литва, Естонія, Мальта, Кіпр
2007	27	Болгарія, Румунія
2013	28	Хорватія
2020	27	ВБ і ПІ (Brexit)

ЛІСАБОНСЬКИЙ ДОГОВІР

(ПІДПИСАНИЙ ГОЛОВАМИ ДЕРЖАВ ТА УРЯДІВ 19 ЖОВТНЯ 2007 РОКУ,
НАБУВ ЧИННОСТІ 1 ГРУДНЯ 2009 РОКУ)

- 1 збережено елементи Конституційного договору, однак відсутні термін **“Конституція”** та державні символи ЄС
- 2 запроваджена правосуб'єктність Євросоюзу та процедура виходу із складу ЄС
- 3 впроваджуються посади **президента Європейської Ради** та **Високого представника із зовнішніх справ та безпекової політики**
- 4 змінюється система голосування по принципу **кваліфікованої більшості** (55% країн, 65% населення з 2014 року)
- 5 зменшується кількість депутатів Європарламенту з 785 до **750**
- 6 впровадження **спільної енергетичної політики** та спільної стратегії боротьби з глобальним потеплінням
- 7 перетворення **Європейської Ради** та **Європейського Центрального Банку** в офіційні інституції
- 8 посилення ролі Європарламенту

ВІД ЄС ДО ЄВРОСОЮЗУ

Що спонукало Європейський Союз запровадити спільну політику у галузі безпеки:

- **закінчення Холодної війни** і формування нової архітектури міжнародної безпеки;
- запровадження **широкого підходу до міжнародної безпеки**, поява нових викликів і загроз;
- **динаміка інтеграційного процесу** в Європі, потреба поширення інтеграційних процесів на інші сфери, крім економіки;
- **неспроможність ЄС протистояти регіональним конфліктам**, у першу чергу у колишній Югославії;
- **невідповідність оборонних можливостей** більшості європейських країн сучасним вимогам.

ЄВРОПЕЙСЬКА СТРАТЕГІЯ БЕЗПЕКИ (2003 р.)

У грудні 2003 року була прийнята Європейська стратегія безпеки під назвою **«Безпечна Європа в покращеному світі»**, яка визначила основні напрями діяльності ЄС у сферах зовнішньої політики, безпеки та оборони на довгострокову перспективу з урахуванням наявних та майбутніх загроз безпеці.

Головними загрозами для ЄС :

- міжнародний тероризм (стратегічна загроза);
- релігійний екстремізм;
  - розповсюдження зброї масового ураження та ракетних технологій;
  - регіональні конфлікти та зони потенціальної напруженості (жовтучих конфліктів);
  - держави з недосконалими системами управління та високим рівнем корупції (у тому числі з ознаками диктаторського режиму і слабкістю державних інституцій).

Глобальна стратегія із ЗБ політики ЄС (2016 рік)

Головною метою у сфері оборони стратегія проголошує :

збільшення потенціалу ЄС діяти автономно від НАТО у випадку необхідності, посилення його безпекових можливостей через поглиблення взаємодії між державами членами щодо ефективного використання наявних ресурсів разом із паралельним збільшенням оборонних бюджетів (подальшої інтеграції країн-членів у сфері СПБО);

фінансування нових розробок на багатосторонній основі через загальноєвропейські фонди. Тим самим, країни ЄС мали б вирішити проблему дублювання і недостатньої сумісності збройних сил;

вихід Євросоюзу на більш глобальний рівень у сфері безпеки та оборони, перетворення його з регіональної організації на глобального гравця.

Пріоритети зовнішньополітичних дій ЄС

(Глобальна стратегія ЄС)

1. **Забезпечення безпеки** безпосередньо ЄС, громадян ЄС і його території через загрозу тероризму, гібридних загроз, економічних потрясінь, кліматичних змін та уразливості в енергетичній сфері;
2. **Зміцнення життєстійкості держави** і суспільства в країнах на південь (до Центральної Африки) і на схід (до Центральної Азії включно) від кордонів ЄС;
3. **Комплексний підхід** до врегулювання конфліктів із використанням усіх можливостей ЄС;
4. Підтримка **добровільних форм регіонального управління**;
5. **Прихильність до глобального порядку**, заснованого на міжнародному праві заради стримування політики балансу сил, ефективному глобальному управлінні.

ЄС посилив безпеково-оборонний вимір

- 1. На політичному рівні** всередині ЄС розпочались обговорення конкретизації і посилення оборонно-безпекового вектору ЄС, про що свідчить схвалення низки відповідних документів, об'єднаних у так званій «Зимовий пакет» з Європейської безпеки і оборони (2016 EU Security and Defense Winter Package), до якого увійшли:
  - нові політичні цілі і наміри у сфері безпеки й оборони – План імплементації Глобальної стратегії ЄС з питань безпеки та оборони (Implementation Plan on Security and Defence);
  - фінансові засоби, визначені в Європейському оборонному плані дій (European Defence Action Plan);
  - комплект пропозицій з виконання Спільної декларації ЄС-НАТО (EU-NATO Joint Declaration).

ЄС посилив безпеково-оборонний вимір (продовження)

2. ЄС посилив свої оборонні управлінські структури:

- **створення військового штабу ЄС** (Military Planning Conduct and Capability Facility), що відповідатиме за військові операції ЄС. На початковому етапі під його управління підпадають три операції ЄС;
- цивільно-військова тренувальна місія в Малі;
- тренувальна місія в Центральноафриканській Республіці;
- тренувальна місія в Сомалі:

Військові операції «Софія» у Середземномор'ї та **«Аталанта»** поблизу Африканського рогу поки що залишаються поза його повноваженнями, але можуть перейти у майбутньому.

3. Виникає необхідність створення європейської армії, проте не всі країни ЄС підтримують цю ідею, та й провести лінію розмежування між оборонно-безпековими повноваженням ЄС і НАТО дуже складно. Однак, окремі елементи в ЄС реалізуються у вигляді бойових тактичних груп (**БТГ**), а також ведуться експертні дискусії про можливість створення так званого **«оборонного союзу»**.

ЄС посилив безпеково-оборонний виміру (продовження)

4. Оскільки ЄС не має наміру будувати власну армію, активізувалась співпраця між ЄС і НАТО, що було передбачено Глобальною стратегією ЄС. Для Євросоюзу НАТО залишається опорою в Європі з точки зору протистояння воєнним загрозам, оскільки жодна країна-член ЄС не має достатніх військових можливостей.
5. Країни ЄС змушені переглянути національні оборонні витрати у зв'язку з виходом Великої Британії із ЄС. На сьогодні тільки чотири країни-члена ЄС витрачають на оборонні потреби не менше 2% ВВП.

Глобальна стратегія ЄС із зовнішньої і безпекової політики містить важливий напрям – **«працювати з ключовими партнерами, державами і регіональними об'єднаннями, які поділяють погляди ЄС»**

ВИСНОВКИ

1. Європейський Союз створювався як інтеграційне об'єднання **в сфері економіки і енергетики** для подолання післявоєнних кризових наслідків у Європі.
2. Динамічно розвиваючись, ЄС об'єднав 27 країн-членів, які **створили зону вільної торгівлі, Шенгенську зону і прийняли до обігу єдину валюту.**
3. Наступним кроком розвитку організації постало **узгодження своїх зовнішньополітичних позицій і формування спільної європейської зовнішньої і безпекової політики.**
4. ЄС разом із США **відіграє провідну роль у наданні політичної, економічної і військової допомоги Україні з початком збройної агресії РФ.**

2. СПІЛЬНА ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА ПОЛІТИКА БЕЗПЕКИ (СЗППБ)

Головні цілі:

- 1 захист спільних цінностей, фундаментальних інтересів та незалежності Європейського Союзу
- 2 всебічне зміцнення безпеки ЄС та країн-членів Союзу
- 3 збереження миру і зміцнення міжнародної безпеки
- 4 сприяння міжнародному співробітництву
- 5 розвиток і зміцнення демократії, верховенства права, поваги до прав людини та фундаментальних свобод.

В рамках СЗПБ проводиться Європейська політика безпеки та оборони (СЗПО).
СЗПО – складова СЗПБ ЄС, що спрямована на захист європейської від нових викликів та загроз, шляхом органічного поєднання військових та невійськових засобів з метою реалізації спільних стратегічних цілей держав-членів у безпековій сфері. (СЗПО була офіційно започаткована на Кельнському саміті ЄС у червні 1999 року)

ESS HISTORY

- 1 1992 : **Petersberg Tasks** : WEU defined its operational role.
Member states agreed on the conduct of **WEU-led MILITARY MISSIONS** for the following cases:
  - + humanitarian and rescue tasks
  - + peacekeeping tasks
  - + tasks of combat forces in CM, including peacemaking
- 2 1994 : NATO-Summit (Brussels)
NATO-Member-States agreed to support the development of a
EUROPEAN SECURITY & DEFENSE IDENTITY (ESDI)
The CJTF-Concept was endorsed
- 3 1996 : NATO-Summit (Brussels, **Berlin +**)
Member states agreed to develop ESDI within NATO
- 4 1997 : Treaty of Amsterdam
The « **Petersberg-Tasks** » were incorporated into the EU-Treaty (**WEU has drawn closer to the EU**)
Creation of the « **HR** » for CFSP
- 5 1999 : NATO Summit in Washington
Member-states decided **to make available NATOs assets and capabilities for WEU -led operations**

ФОРМИ ВПРОВАДЖЕННЯ СЗППБ

- 1 Систематичне співробітництво між країнами ЄС та прийняття декларацій (координація позицій для прес-конференцій, комюніке, декларацій)
- 2 Формування спільних позицій (визначає цілі та пріоритети ЄС щодо третьої сторони, коли не вдається досягти консенсусу щодо спільних дій)
- 3 Визначення спільних стратегій (розробляються щодо третіх країн або регіонів)
- 4 Узгодження спільних дій (використання збройних сил як автономно, так і колективно у межах НАТО чи ОБСЄ)

Сфери спільних дій ЄС у галузі безпеки

– безпека європейського континенту;
– розроблення та контроль за озброєнням у Європі;
– нерозповсюдження ядерної зброї;
– експорт озброєння, контроль за наданням військової технології третім країнам.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО РОЗВИТКУ СПБО

- 1 обмежені власні можливості ЄС у військовій сфері
- 2 недостатнє фінансування національних збройних сил (у більшості європейських країн лише 1,7-1,8% ВВП);
- 3 низький рівень інтеграції оборонно-промислових комплексів країн-членів ЄС
- 4 законодавчі обмеження у країнах щодо порядку і правил застосування зброї під час проведення миротворчих операцій
- 5 низькі експедиційні можливості збройних сил країн-членів ЄС
- 6 низький потенціал стратегічних повітряних перевезень
- 7 проблеми фінансування БТГр.

РАДА ЄС З ПИТАНЬ ОБОРОНИ

Військово-політичні органи Ради ЄС

Верховний представник ЄС у закордонних справах та політиці безпеки

Політико-безпековий комітет ЄС

Комітет з цивільних аспектів врегулювання криз

Генеральний директорат зовнішніх та політико-безпекових питань

Військовий комітет ЄС

Політико-військова група

Об'єднаний ситуаційний центр

Структури Секретаріату Ради ЄС

Військовий штаб ЄС

Агентства ЄС у сфері ЄПБО

Європейське оборонне агентство

Центр операцій

Супутниковий центр ЄС

Європейський коледж безпеки і оборони

Інститут дослідження проблем безпеки ЄС

— підпорядкованість
— взаємодія

КОНЦЕПЦІЯ БОЙОВИХ ТАКТИЧНИХ ГРУП ЄС

Основні часові нормативи застосування БТГр.

- 1 **строк готовності** – 5-10 діб
- 2 **початок операції** – не пізніше ніж за 5 діб, розгортання сил – не пізніше ніж за 10 діб після прийняття рішення керівництвом ЄС
- 3 **час на перекидання** до району оперативного призначення не більш: для особового складу та легкого озброєння (повітрям) – 8 годин; для решти озброєння (морським шляхом) – протягом 14 діб
- 4 **автономність дій** – у повному складі для виконання однієї місії тривалістю від 30 до 120 діб або в складі однієї-двох рот для участі в трьох окремих місіях (одночасно або послідовно) тривалістю до 30 діб кожна
- 5 **можлива зона застосування** – на відстанях до 6000 км від кордонів ЄС (у тому числі, на Близькому Сході).

БТГр. формуються як за **національним**, так і за **багатонаціональним** принципом

ВИСНОВКИ

1. **Український контекст** посідає чільне місце **серед основних п'яти принципів**, на яких будується політика протидії ЄС на російському напрямі, **зокрема**: повна імплементація Мінських домовленостей; посилення відносин зі східними партнерами ЄС та іншими сусідами; посилена стійкість ЄС; вибіркова взаємодія з Росією з питань, що цікавлять ЄС; міжлюдські контакти та підтримка російського громадянського суспільства.
2. **Військово-політичні органи Ради ЄС** забезпечують високу **ефективність управління** оборонними ресурсами країн-членів ЄС і **практичне співробітництво з НАТО** в сфері безпеки і оборони.
3. **Співробітництво України** в сфері **СПБО ЄС** **сприяє реформуванню МО та ЗС України**, підвищенню їх боєвих спроможностей військ і створює умову для відсічі агресії РФ.

ЗАНЯТТЯ 2. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР УКРАЇНИ В УМОВАХ В УМОВАХ ПРОТИДІЇ РФ.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Навчальні питання:

1. Основні напрями та механізми співпраці України з ЄС.

2. Внутрішні і зовнішні фактори реалізації курсу України на європейську інтеграцію.

3. Співробітництво України в сфері безпеки та оборони ЄС.

Самостійна робота. Розглянути поточний стан і пріоритети воєнного співробітництва України з ЄС, визначити перспективні напрями військової співпраці ЗС України в оборонній сфері.